ALEXANDRA CUNIȚĂ, COMAN LUPU (ed.), *NEOLOGIE, NEOLOGISM. CONCEPTE, ANALIZE*, „ROMANICA" 20, BUCUREȘTI, EDITURA UNIVERSITĂȚII DIN BUCUREȘTI, 2015, 100 P.

Colecția *Romanica* aparține Departamentului de Lingvistică Romanică, Limbi și Literaturi Iberoromanice și Italiană și apare la Editura Universității din București. Numărul 20/2015 al revistei face o incursiune într-una dintre cele mai sensibile zone ale lingvisticii românești și mondiale așa cum reiese și din subtitlul *Neologie, neologism. Concepte, analize*.

Volumul cuprinde 6 articole. Primul articol îi aparține lui Dolores Azorín Fernández și se intitulează *Ideología y diccionario: aspectuos de la neología léxica en los inicios de la lexicografía moderna del español* (*Ideologie și dicționar: aspecte ale neologiei lexicale la începuturile lexicografiei spaniole moderne*). Prin cercetarea pe care o propune, autoarea dorește să evidențieze modul în care tratamentul lexicografic al neologiei lexicale sub influența principiilor ideologiei poate reprezenta o piedică în manifestarea funcției didactice a dicționarului. Analiza este centrată în principiu asupra activității lui Vincente Salvá, a cărui poziție favorabilă față de neologism, apărată cu argumente teoretice și practice, se opune celei generale a secolului al XIX-lea, pe care Academia Regală Spaniolă o păstrează ca pe o tradiție.

În articolul *Neologisme? Cuvinte recente?*, Alexandra Cuniță aduce în prim-plan lipsa de claritate care încă persistă în diferitele definiții ale neologismului existente în studiile românești de specialitate. Autoarea propune o diferențiere netă între conceptele de *neologism* și *cuvânt recent*, factorul de timp fiind decisiv în delimitarea celor două categorii de cuvinte. Din cauza numeroaselor întrebări fără răspuns din jurul *neologismului*, mulți cercetători consideră acest concept ca fiind neoperațional. Rămâne astfel actuală atenționarea oamenilor de cultură din secolul al XIX-lea cu privire la necesitatea neologismelor, la atenția cu care acestea ar trebui utilizate pentru a nu deveni niște elemente inutile și inestetice.

Articolul lui François Gaudin se numește *La néologie n'est plus ce qu'elle était* (*Neologia nu mai este ceea ce era*). Cercetarea de față are drept scop să enumere problemele pe care le suscită dezbaterile actuale legate de neologism. Prins între limbă și vorbire, între lexic și vocabular, între diacronie și sincronie, neologismul nu poate fi gândit decât într-un proces în care, înainte de apariția sa, acesta nu există încă, iar după difuzarea sa nu mai este neologism. François Gaudin analizează diferite tipuri de neologie, precum cea *endogenă* (produsă de către gramatica lexicală, deregulile morfologice interioare ale lexicului) și *exogenă* (care rezultă în urma contactului între limbi) sau neologia *de atestare* (care înregistrează accepțiunea colectivă a produselor regulate ale sistemului limbii) și *de apariție* (care regrupează formele imprevizibile exogene sau endogene, centrând neologia pe factorul de îmbogățire și de reînnoire a limbii).

Asupra definiției termenului de *neologism* se apleacă și Coman Lupu în articolul său *Neologism de sute de ani sau imprecizie conceptuală?* Autorul subliniază caracterul ambiguu pe care conceptul de *neologism* îl are în lingvistica românească, pornind de la definițiile acestuia prezente în diverse dicționare: *Dicționarul limbii române* (1913-1940), *Dicționar de cuvinte*

BDD-R229 © 2016 Editura Universității de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:55:43 UTC)

recente (ediția a III-a, 2013), *Marele dicționar de neologisme* (ediția a X-a, 2008). Din cauza particularităților procesului de desăvârșire a limbii noastre literare moderne început în secolul al XVIII-lea, împrumuturile latino-romanice continuă să fie considerate cuvinte noi, deși unele au o vechime mai mare de două secole.

Cristian Moroianu, în lucrarea sa *Neologismele limbii române între tradiție, modernitate și actualitate*, încearcă să dea o soluție la una dintre problemele spinoase legate de neologia românească. Este vorba despre stabilirea unor principii valide de clasificare a neologismelor. Considerând drept criteriu de bază în selectarea acestora apartenența la un fond lexico-frazeologic care să reflecte nivelul de cultură la care a ajuns limba în evoluția sa, autorul propune următoarea schemă de clasificare a împrumuturilor din limba română: din perspectivă sincronică, acestea vor fi considerate *cuvinte noi*, iar din perspectivă diacronică – *neologisme*, împărțite la rândul lor în trei categorii: învechite, moderne și recente.

Antonia Martinez Linares, în articolul său *Cuestiones en torno al tratamiento de los neologismos semanticos: entre la intuition, el analisis lingüistico y el diccionario* (*Probleme legate de tratamentul neologismelor semantice: între intuiție, analiză lingvistică și dicționar*), aduce în discuție problema neologismelor semantice, care presupune asocierea unui nou semnificat la un semnificant deja existent în limbă. Autoarea demonstrează cu exemple extrase în special din limbajul jurnalistic prezența încă slabă a acestora în cadrul bazelor de date și al dicționarelor. De asemenea, realizarea unor studii „calitative" legate de neologisme s-ar putea introduce în investigațiile despre funcționarea limbii și s-ar dovedi utile pentru lucrările „aplicate".

Munca cercetătorilor este îngreunată de persistența ambiguităților conceptuale care însoțesc noțiunea de neologism. Lucrările conținute în volumul de față au meritul de a puncta problemele pe care încă le ridică neologia și mai ales de a propune soluții pentru rezolvarea lor.

Raluca-Corina BACIU

ALICE CRISTINA TOMA, MARIA TEREZA ZANOLA (ed.), DICE 13/1 („DIVERSITÉ ET IDENTITÉ CULTURELLE EN EUROPE – DIVERSITATE ȘI IDENTITATE CULTURALĂ ÎN EUROPA"), BUCUREȘTI, EDITURA MUZEULUI LITERATURII ROMÂNE, 2016, 254 P.

Revista DICE aparține Muzeului Național al Literaturii Române și promovează lucrări legate de tematica dialogului cultural european. Este alcătuită din 4 secțiuni: *Approches théoriques* (*Abordări teoretice*), *Multilinguisme et politiques linguistiques* (*Multilingvism și politici lingvistice*), *Multilinguisme et terminologie* (*Multilingvism și terminologie*), *Évènements* (*Evenimente*). Numărul 13/1, intitulat *Terminologie et multilinguisme: objectifs, méthodologies et pratiques-REALITER, réseau panlatin de terminologie* (*Terminologie și multilingvism: obiective, metodologii și practici-REALITER, rețeaua panlatină de terminologie*), reunește

BDD-R229 © 2016 Editura Universității de Vest
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-15 20:55:43 UTC)